

29. marts 2019

Sagsnr.
2019-0024792

Dokumentnr.
2019-0024792-3

Sagsbehandler
Signe Engdal Larsen

Ark over hørings svar til Ældrepolitik 2019-2022.

Til Ældrepolitikken 2019-2022 er der indkommet 33 hørings svar i høringsperioden.

Høringen er foregået pr. mail til høringslisten, samt på Københavns Kommunes høringsportal www.blivhoert.kk.dk, hvorfor denne opsamling er opdelt i to – først høringsbidrag tastet på blivhoert.kk.dk og dernæst høringsbidrag, der er lagt på samme hjemmeside som PDF eller tilsendt forvaltningen direkte pr. mail.

Nr.	Høringspart
1	Dansk Selskab for Folkesundhed
2	Gylna Guldbrandsen
3	Kirsten Köneke
4	Brønshøj-Husum Lokaludvalg
5	Vanløse Lokaludvalg
6	Københavns Madhus
7	Amager Øst Lokaludvalg
8	Ruth Truelson
9	Amager Vest Lokaludvalg
10	Faglige Seniorer Storkøbenhavn
11	Christianshavns Lokaludvalg
12	Bispebjerg Lokaludvalg
13	Kgs. Enghave Lokaludvalg
14	Danske Seniorer
15	Kost & Ernæringsforbundet
16	Valby Lokaludvalg
17	Kræftens Bekæmpelse
18	Vesterbro Lokaludvalg
19	Daghøjskolen på Peder Lykke Centret
20	Center for Sundhed
21	Dansk Sygeplejeråd Hovedstaden
22	Socialdemokraternes 60+netværk på Østerbro
23	Ergoterapeutforeningen Region Øst
24	Handicaprådet, Københavns Kommune
25	Osteoporoseforeningen
26	Socialudvalget
27	Børne- og Ungdomsudvalget
28	Teknik- og Miljøudvalget
29	Østerbro Lokaludvalg
30	Kultur- og Fritidsudvalget
31	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Afdeling for Ældre liv

Sjællandsgade 40
2200 København N

EAN nummer
5798009290403

32	Københavns Ældreråd
33	Socialforvaltningen

Svar til: Hearing 48190 af: Dansk Selskab for Folkesundhed

APPLICATION DATE

31. januar 2019

SVARNUMMER

1

INDSENDT AF

Dansk Selskab for Folkesundhed

BY

Odense S

POSTNR.

5260

ADRESSE

Svenstrupvænget 5 E

HØRINGSSVAR

Dansk Selskab for Folkesundhed vil gerne kvittere for indholdet i Københavns Kommunes forslag til ny ældrepolitik. Set med folkesundhedsbriller har forslaget mange gode takter ift. indsatser relateret til den voksende målgruppe.

Selskabet er særligt tilfredse med den fokus, der er på ældres ensomhed. Det er et emne som selskabet har arbejdet intenst med i den seneste periode, da det har væsentlig betydning for den mentale sundhed. Dansk Selskab for Sundhed har udarbejdet en såkaldt GPS (God Praksis for folkeSundhed) om netop ensomhed, som vi håber kommunen kan bruge som inspiration til det videre arbejde.

Se mere herom: http://www.dankselskabforfolkesundhed.dk/media/DSFF-GPS_ensomhed_final.pdf

På bestyrelsens vegne

Jens Peter Hegelund Jensen

Kommunaldirektør, Ringkøbing-Skjern Kommune

Bestyrelsesmedlem i DSFF

Svar til: Hearing 48190 af: Gylna Gulbrandsen

APPLICATION DATE

14. february 2019

SVARNUMMER

2

INDSENDT AF

Gylna Gulbrandsen

BY

København

POSTNR.

2450

ADRESSE

Engholmen 30 2tv

HØRINGSSVAR

1. For at ældre kan leve et aktivt liv udenfor hjemmet skal der være en bedre tilgængelighed til offentlige transportmidler.
2. Det skal gøres attraktivt at flytte til en mindre og ældrevenlig bolig hvor husleje niveauet er overkommeligt.
3. Der skal ikke kun tænkes fremtidens ældre, men der skal også være en godt og velfungerende grundlag for ældre borgere der kan selv og som vil klare sig i nuet.

Svar til: Hearing 48190 af: Kirsten Köneke

APPLICATION DATE

24. february 2019

SVARNUMMER

3

INDSENDT AF

Kirsten Köneke

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Gadekærvej 12A

HØRINGSSVAR

Som ældre medborger i Kbh. vil jeg gerne kunne færdes trygt med offentlige transportmidler uden brug af en smartphone. Tak for at man stadig kan købe et 'mimrekort' på papir! Dette 3-måneders kort er til uvurderlig glæde og nytte. Jeg håber ikke det forsvinder! Men jeg vil gerne opponere imod, at man fjerner information fra busstandere om stoppesteder. Jeg kan til nøds forstå, at man ikke laver detaljerede skriftlige køreplaner - der kan forekomme behov for ændringer eller trafikale problemer - men det ville lette utrolig meget, hvis der på standere ved stoppestederne stod hvilken rute bussen kører med angivelse af stoppesteder. Hvis bussen kører meget sjældent eller kun på bestemte tider af døgnet kunne dette anføres - eller kunne man blot skrive skrive f. eks. 'regelmæssig drift med cirka interval mellem kl. x til x'

21. februar 2019

Sagsbehandler:
Ditte Tøfting-Kristiansen

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022

I Brønshøj-Husum Lokaludvalg har vi med glæde læst Københavns Kommunes udkast til Ældrepolitik 2019-2022. Frihed, Tryghed og Fællesskaber er 3 gode fokusområder, som kan lægge et godt fundament for vores ældste borgere.

Frihed til at kunne selv, frihed til at vælge selv og frihed og tryghed i en by der er rummelig og letlæselig, er afgørende for, at vores ældre kan forblive hele mennesker, selv hvis de mister tidligere styrke.

I Brønshøj-Husum mener vi, at frihed også betyder borgernære tilbud. De ældre skal ikke tage tværs igennem byen for at deltage i aktiviteter eller for at komme til egen læge.

Frihed er også den frie bevægelighed. Der er behov for busstoppesteder i nærheden. Det stemmer desværre ikke overens med det, der sker i vores lokalområde, hvor busstoppestederne nedlægges. Og derudover opfordrer vi Københavns Kommune til at kræve en best practice af busselskaberne i forhold til buschaufførernes kørsel. De ældre i vores bydel oplever alt for ofte at falde eller frygte at falde i bussen ved voldsom acceleration og pludselige stop.

Tryghed i at forløb i sundhedsvæsenet ikke koster kræfter på grund af logistik og koordineringsopgaver for den ældre, at den ældre møder specialiserede og kvalificerede indsatser, og at deres nære oplever god kommunikation og godt samarbejde med kommunen.

I Brønshøj-Husum har vi massiv lægemangel og vi oplever, at det er utrygt for den enkelte borger, og ikke mindst for de ældre, at der ikke er adgang til egen læge i lokalområdet. Flere oplever, at de må tage taxi, da der ofte er flere kilometer til lægen, og der ikke er umiddelbar adgang via offentlig transport. Det er ikke acceptabelt. Det er dyrt og utrygt, og der er fare for, at det afholder vores lokale borgere fra at komme til lægen med helbredsmæssige konsekvenser for borgeren og i sidste ende økonomiske konsekvenser for samfundet.

Desuden vil vi gerne påpege utrygheden i at tolkebistand ikke længere er gratis i forbindelse med lægebesøg. Det skaber utryghed og usikkerhed for borgerne. Især de ældste rammes, da deres mulighed for at lære dansk er lille, på trods af at de har været i landet i 3 år.

Fællesskaber der aktiverer medborgerskab og øger livskvalitet, der modvirker ensomhed og forebygger angst og depression. Fleksible boformer og møder på tværs af generationer er også gode fællesskaber.

Sekretariatet for Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Kobbelvænget 65
2700 Brønshøj

EAN nummer
5798009800275

I Brønshøj-Husum arbejder vi for at skabe plads til seniorbofællesskaber for raske seniorer, også for ældre uden plejebehov, som gerne vil bo sammen med jævnaldrende og have mulighed for at dele hverdagens sorger og glæder samt praktiske og økonomiske udfordringer med andre. Vi oplever dog, at det er svært at komme igennem med det ønske. Især er det relevant nu og her i det nye Tingbjerg/ Utterslevhuse, Bystævneparken og eventuelt andre steder.

I forhold til plejehjem oplever vi, at det er ikke alle plejehjem, der arbejder med demensafsnit. Men vi ønsker i Brønshøj, at der er mere fokus på at sikre, at ikke-demente ikke isoleres sammen med demente, så også de kan opleve meningsfulde fællesskaber i deres hjemlige omgivelser. Desuden er oplevelsen, at der kunne gøres endnu mere for at tiltrække frivillige kræfter på plejehjemmene.

Mange ældre er heldigvis raske og rørige. Og der findes gode lokale tilbud. Men hvis de lokale sportsforeninger blev opfordret til at lave aktiviteter og hold for veteranerne kunne flere måske finde (tilbage) til foreningslivet.

Og i lyset af den uheldige sag om den afskedigede frivilligkoordinator i TMF vil vi gerne understrege vigtigheden af en kommunalt forankret frivilligindsats. Vi har i lokalområdet mange rigtig gode interessefællesskaber blandt for vores ældre borgere som havelaug, bilaug, naturplejelaug mv. Indsatsen på frivilligområdet bør styrkes. Det er vigtigt for de ældre at have det frivillige fællesskab, hvor de kan bruge deres tid meningsfuldt sammen med interessefæller.

Vi vil desuden også påpege den etniske dimension i ensomhed for ældre. Vi har i lokalområdet mange borgere, der er kommet til Danmark i løbet af deres liv, og som ikke nødvendigvis kan tale dansk. Faren for at de isoleres i deres lejlighed alene er stor, med ensomhed og depression til følge. Det skal tænkes ind i forebyggelsen mod ensomhed.

Med venlig hilsen

Jarl Feyling
Næstformand for Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Stine Skot
Formand for Social-og Sundhedsudvalget

KØBENHAVNS KOMMUNE
Økonomiforvaltningen
Sekretariatet for Vanløse Lokaludvalg

VANLØSE LOKALUDVALG

28. februar 2019

Sagsnr.
2019-0046050

Dokumentnr.
2019-0046050-1

Hørings svar vedr. ny ældrepolitik

Vanløse Lokaludvalg takker for at blive hørt om Københavns Kommunes ældrepolitik.

Når ældre bliver indlagt på et hospital fra et plejehjem, bliver de konfuse, bange og utrygge, og derfor bliver de ofte opfattet som demente, hvilket de ikke er (ikke alle). De kan godt være glæmsomme.

Hvis de får drop, skal de blive på hospitalet indtil den behandling er afsluttet. Det er dyrt at have ældre indlagt, og da de også er utrygge og bange, vil det være en fordel for hospitalerne og de ældre at komme hjem på plejehjemmet og forsætte behandlingen med drop. I dag er der ansat mange sygeplejersker på plejehjemmene, der kunne stå for den opgave efter vejledning af en læge. Det vil være til gavn og glæde for hospitalerne og ikke mindst de ældre.

Der bliver mangel på boliger til ældre i fremtiden. Et forslag er, at der bygges/oprettes seniorfællesskaber i samarbejde med boligselskaber til ældre, som ikke er plejekrævende. Det vil medvirke til at nedbringe ensomhed.

Med venlig hilsen

Bent Christensen
Formand for Vanløse Lokaludvalg

**Sekretariatet for Vanløse
Lokaludvalg**

Frode Jakobsens Plads 4
2720 Vanløse

EAN nummer
5798009800275

Svar til: Hearing 48190 af: Københavns Madhus

APPLICATION DATE

5. march 2019

SVARNUMMER

6

INDSENDT AF

Københavns Madhus

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Københavns Madhus

BY

København V

POSTNR.

1705

ADRESSE

Ingerslevsgade 44

HØRINGSSVAR

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022

Vi har i Københavns Madhus læst forslaget til den nye ældrepolitik 2019-2022. Som med den forrige politik vil vi gerne udtrykke vores glæde over de ambitiøse hensigter politikken udtrykker i forhold til Københavns ældre borgere. Modsat den forrige politik savner vi dog, at hele livscyklussen hos de københavnske ældre tydeligere er repræsenteret – fra de raske ikke plejkrævende til de plejkrævende og syge, hvad enten de er i egen bolig eller bor på et af kommunens plejecentre.

Værdighed

I vores arbejde rundt om på landets plejehjem møder vi et stort fokus på arbejdet med værdighed, hvilket vi også læser mellem linjerne i nærværende politikudkast. Vi synes derfor, det kunne være frugtbart og stærkt, hvis man koblede Københavns kommunes formulerede værdighedspolitik sammen med ældrepolitikken.

Appetit på livet

I Københavns Madhus arbejder vi som bekendt med at bruge maden og måltidet til at skabe omsorg og samfundsmæssige forbedringer f.eks. skabelse af meningsfulde fællesskaber, mindre ensomhed, mulighed for opsporing og forebyggelse af underernæring, og på den større scene klimamæssige forbedringer til gavn for vores fælles ressourcer. Det ser vi mange muligheder for at kunne byde ind med også i rammen af den nye ældrepolitik, hvor vi håber, at man i den endelige udarbejdelse vil skele til den mad og måltidspolitik, som Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtog i 2012. Heri var der formuleret mange gode ambitioner og mål på mad og måltidsområdet for kommunens ældre borgere. Punkter, der stadig vil kunne spille sammen med den kommende ældrepolitik fokus på Frihed, Tryghed og Fællesskaber.

Gæster

Afslutningsvis vil vi på det helt konkrete plan foreslå, at man på side 5 under punktet Frihed 1. hjælp til at kunne selv i hverdagen også fokuserer på den hjælp og opfordring, der skal til for fortsat at

kunne have gæster i sit eget hjem, også selv om det hjem nu befinder sig på et plejecenter – det er også med til at give værdighed og selvbestemmelse.

Vi ser frem til at læse det endelige resultat af arbejdet med den kommende Ældrepolitik og ønsker god skrivelyst!

Med venlig hilsen

Mine Sylow,

Faglig leder Ældremad

Københavns Madhus

KØBENHAVNS KOMMUNE
Økonomiforvaltningen
Sekretariatet for Amager Øst Lokaludvalg

SUF Center for Omsorg og Rehabilitering

20. februar 2019

Sagsnr.
2019-0026000

Dokumentnr.
2019-0026000-2

Høringssvar vedr. Ældrepolitik 2019-22

Lokaludvalget takker for invitation til at afgive høringssvar. I forbindelse med høringssvaret har vi afholdt et borgermøde hvor der deltog 42.

Vi kan helt tilslutte os de overordnede temaer: Frihed, Tryghed og Fællesskaber.

På borgermødet præsenterede vi ikke udspillet til ny ældrepolitik men det var inden for de temaer, de fremmødte borgere efterlyste bevarelse af og forbedring af initiativer. Vi kan derfor tilslutte os ældrepolitikken, men vi mangler konkretiseringer af de enkelte punkter, som sikrer, at serviceniveauet opretholdes.

Frihed til at komme rundt

Hvad betyder den planlagte nedlæggelse af busruter for friheden til at komme rundt? Et busstoppested i nærheden – kunne man ikke sætte et tal på f. eks det gældende 400 meter? Den offentlige trafik optager de ældre rigtig meget, så de kan opretholde deres sociale netværk. En velfungerende offentlig trafik er dermed også med til at forebygge ensomhed. Der blev udtrykt megen kritik af Movia for at have fjernet busplaner og ruter fra stoppestederne.

Tryghed er pleje

På vores borgermøde blev god pleje til plejekrævende borgere og god udskrivningskoordination prioriteret højt. Vi kan derfor tilslutte os intentionerne beskrevet i temaet tryghed. Vi kunne godt tænke os, at det blev mere beskrevet, at kommunen skal have et stort fokus på uddannelse og attraktive arbejdspladser for sundhedsfagligt personale for at imødegå udfordringer med kvalitet og rekrutteringsvanskeligheder.

Demens er også et tema, hvor der efterlyses god støtte til pårørende og god udredning og pleje. Vi hilser derfor velkommen at det er med i den kommende ældrepolitik men kunne også her ønske os konkrete initiativer.

Der blev udtrykt stor opbakning til ældreklubberne, men efterlyst bedre information om, hvilke muligheder der findes.

**Sekretariatet for Amager Øst
Lokaludvalg**

Jemtelandsgade 3
2300 København S

EAN nummer
5798009800275

Tilgængelige boliger

Boformer blev også nævnt på vores møde og støtter derved op om boformer og mødesteder på tværs. Mere konkret blev der efterlyst flere almentnyttige ældreegnede boliger og seniorbofællesskaber, der er til at betale, gerne indskrevet som en del af lokalplanlægningen.

Alternativer til digitalisering

Der mangler noget om kommunikation og digitalisering. Man ønsker øget brug af velfærdsteknologi og digitalisering, men vi mangler, at der fortsat skal tages hensyn til borgere, der ikke kan bruge en PC eller andre digitale platforme. Hvem skal hjælpe dem? Der var kritik af kommunens informationsniveau til ældre. Der bør være en kommunikationsstrategi, som er afpasset målgruppe af ældre, også i dagligdagen. De ældre bliver let forvirrede, hvis aftaler om hjemmehjælp eller afhentning ikke holdes eller udsættes.

Desuden blev følgende nævnt på mødet:

- Kommunen skal bevare de lokale sundhedshuse, som også er forebyggende.
- Der efterspørges flere generationsmøder, faciliteret af kommunen.
- Det er vigtigt at kommunen ikke skærer ned på belysningen i byen.
- Bibliotekernes rolle som medborgerhuse må gerne foldes mere ud.
- Ønske om at ældre kan køre med offentlig transport med pensionistkort hele døgnet.
- Tilgængelighed – det er svært at komme frem for ældre og handicappede.

Med venlig hilsen

Ole Pedersen

Formand for Amager Øst Lokaludvalg

Kbh. 05.03.19

Vedrørende: Høringsudkast: Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019 – 2022

Jeg har med stor interesse læst ovenstående Høringsudkast og også deltaget i borgermødet på Østerbro d. 25. feb. 2019, hvor der var en god og livlig debat.

Jeg synes det er et rigtig godt oplæg med mange gode intentioner. Det bliver derfor spændende at følge, hvordan de gode intentioner mere konkret vil udmønte sig indenfor kommunens forskellige forvaltningsområder.

Jeg har et par enkelte kommentarer til Høringsudkastet, som jeg håber I vil overveje og medtænke i den videre proces med dokumentet.

Det drejer sig om 1) den sundhedsfremmende og forebyggende indsats og 2) indsatser i forhold til gruppen af psykisk syge borgere og deres pårørende.

Sundhedsfremme og forebyggelse

I skriver i udkastet af Københavns Kommune skal være på forkant og finde løsninger på fremtidens udfordringer, herunder den øgede ældrebefolkning. Hvordan vil I medvirke til at fremme, at den raske ældregruppe holder sig i god form så længe som mulig?

Det ville være fint, hvis der i udkastet også kom lidt mere med om pensionist idræt (svømning, dans, badminton m.m.)

Jeg spiller selv badminton, og på mit hold strækker aldersgruppen sig fra 67 år til 80 år. Sidste år var der problemer p.g.a. en melding om en markant øget prisstigning, der betød at en del af holdet ikke længere ville have mulighed for at deltage. Heldigvis blev problemet løst indtil videre.

En prisforøgelse vil altid ramme skævt i forhold til den gruppe af ældre borgere, der statistisk set har mest behov for at dyrke idræt. Så nem adgang til idrætsfaciliteter med en rimelig egenbetaling bør prioriteres i forhold til en sundhedsfremmende og forebyggende indsats.

Psykisk syge borgere og deres pårørende

Det fremgår af udkastet at ældrepolitikken skal omfatte hjælp, støtte og tilbud til alle ældre borgere, uagtet om deres problemer vedrører somatiske eller psykiske lidelser. Det er jo et rigtigt og godt princip, men jeg savner en mere inkluderende tekst i forhold til gruppen af psykisk syge evt. i form af en faktabox og en case. Gruppen af voksne psykisk syge er ikke aldersmæssigt afgrænset til ældre, men har som gruppe mange fælles problemer at slås med i dagligdagen, herunder den generelle stigmatisering af psykisk syge, ensomhed og ofte en dårlig økonomi (førtidspension).

Her skal jo også tænkes på sundhedsfremme og forebyggelse af genindlæggelser.

I nævner frivillige fællesskaber, men omtaler ikke betydningen af Væresteder, hvor netop psykisk syge har mulighed for fællesskab, og hvor de i høj grad bidrager til at yde til samfundet ved at støtte hinanden i forhold til udvikling og livskvalitet samt forebyggelse af ensomhed.

For de pårørende til psykisk syge er netop værestederne meget vigtige, og specielt de væresteder, der også udbyder forskellige almene og specielle kursur, sund mad til en billig penge, bade faciliteter og hvilerum. Både yngre og ældre pårørende har hårdt brug for, at der er relevante og gode tilbud målrettet psykiske syge borgere, så de også kan blive aflastet i deres dagligdag.

Med venlig hilsen
Ruth Truelsen
Ribegade 14 st.tv.
2100, København Ø

9

Sekretariatet for Amager Vest Lokaludvalg
Sundholmsvej 8
2300 København S
G34E@kk.dk
EAN nr. 5798009800275

Til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune

Høringssvar fra Amager vest Lokaludvalg vedr. Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022

Amager Vest Lokaludvalg takker for det tilsendte udkast vedrørende Københavns Kommunes Ældrepolitik. Lokaludvalget finder det positivt, at kommunen tager ældrepolitikken op.

Lokaludvalget har følgende bemærkninger:

- Udkastet indeholder mange gode ideer, men vi så gerne, at ideerne blev konkretiserede
- Lokaludvalget undrer sig over, at der bliver overset en stor gruppe af ældre, der er mobilløse og ikke så vant til skærmløsninger
- Politikken bør være mere ambitiøs i sin målsætning, fra "at der skal være færre ensomme ældre" til, at kommunen arbejder for, "at der ikke skal være ensomme ældre i København"
- Lokaludvalget foreslår, at kommunen vil arbejde for bedre mobilitet og kollektiv transport for ældre i ældrepolitikken
- Kommunen bør igangsætte konkrete indsatser, der kan sikre, at ældre bliver fortrolige med og parate til at anvende digitale løsninger.

6. marts 2019

Sagsnr.
2019-0043209

Dokumentnr.
2019-0043209-4

Med venlig hilsen
André Just Vedgren
Formand for Amager Vest Lokaludvalg

Svar til: Hearing 48190 af: Per Nilsson Sektionsformand

APPLICATION DATE

6. march 2019

SVARNUMMER

10

INDSENDT AF

Per Nilsson Sektionsformand

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Faglige Seniorer Storkøbenhavn

BY

Glostrup

POSTNR.

2600

ADRESSE

Tunnelvej 12, st, th.

HØRINGSSVAR

Høringssvar

Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022

Faglige Seniorer Storkøbenhavn siger tak for, at vi kan afgive et høringssvar om Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022

Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022 tager i ni punkter godt hånd om os ældre i København og anerkender, at vi ikke en stor ens grå masse, men derimod individer, som har forskellige behov for hjælp.

En god pårørende politik er også en vigtig del af en ældrepolitik.

Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022 er et godt udspil, som alle ældre i København vil se frem til.

Vi savner dog et punkt 10, om en forebyggelsespolitik, så man i tide sætter ind over for livsstilssygdomme, som også ældre kan få.

En forebyggelsespolitik vil give borgeren et bedre liv og spare kommunen for mange penge.

På bestyrelsens vegne

Venlig hilsen

Per Nilsson Sektionsformand Faglige Seniorer Storkøbenhavn

CHRISTIANSHAVNS

LOKALUDVALG

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har den 27. januar sendt et udkast til kommunens ældrepolitik i offentlig høring med svarfrist den 17. marts 2019.

Udkastet er udmærket og indeholder gode hensigter. Christianshavns Lokaludvalg beder om, at der afsættes penge til, at den foreslåede ældrepolitik kan føres ud i livet.

Christianshavns Lokaludvalgs bemærkninger til udkastet:

Til punkt 1:

Vi foreslår, at kommunen knytter en fast kontaktperson til de selvhjulpne ældre, som kan bistå den ældre med papirarbejde i forhold til det offentlige, bank, forsikring osv. Mange ældre har ikke adgang til de digitale løsninger, og der er sikkert også en del, der ikke kan overskue papirerne. De skal lige have en hånd til at kunne klare den del af deres tilværelse.

Handicappede ældre er selvhjulpne, når de har de rette hjælpemidler. Imidlertid er indkøb af hjælpemidler en ekstra udgift for dem. De bør få økonomisk støtte til hjælpemidlerne.

Til punkt 2:

Valgfrihed for den enkelte bør også omfatte muligheden for at vælge at komme på plejehjem, når man selv mener, at det er tiden, og altså fravælge at være længst muligt i eget hjem.

Til punkt 4:

Den omfattende brug af vikarer i ældresektoren er et problem. Vikarerne har ikke nødvendigvis den fornødne forståelse for de ældres behov. Dertil kommer, at både fastansatte og vikarer har travlt.

Vi foreslår derfor, at sidste sætning formuleres: "At blive behandlet i de nære omgivelser af fagligt stærkt, kompetent personale skaber tryghed og nærvær for den enkelte og de pårørende. Der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at sikre dette."

Til punkt 6:

Livet som pårørende kan være hårdt. De pårørende har et stort ansvar og har mange opgaver. De pårørende skal have den støtte, de har behov for. Det afgørende er, at der er objektive kriterier for,

6. marts 2019
J.nr. 2019-0039746

hvornår og hvordan de får støtte.

Det gælder fx i spørgsmålet om, hvornår den pårørende kan regne med, at der stilles en midlertidig plejeplads til rådighed for den ældre, der skal plejes, så den pårørende kan blive aflastet. I den forbindelse bør der lyttes til den pårørendes oplevelse af sin situation.

Vi foreslår, at ægtefællen til en ældre, der skal have pleje, som udgangspunkt får en ugentlig fridag.

Vi foreslår desuden, at pårørende tilbydes tilskud til betaling af psykolog, når vedkommende føler, at der er behov for samtaler med en psykolog.

Med venlig hilsen

Poul Cohrt,
formand

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 1 / 1

Sundheds- og Omsorgsudvalget

HØRINGSSVAR: Ny ældrepolitik for Københavns Kommune 2019-2022.

08.03.2019

Bispebjerg Lokaludvalg har drøftet den nye ældrepolitik på lokaludvalgsrådet d. 21. februar 2019 og i Bylivsudvalget samt været deltagende under borgermøderne.

Vi finder mange fine fokusområder i den nye ældrepolitik om mere fleksibilitet i tilbud til ældre, om flere forskellige boformer, om at sikre møder på tværs og om at understøtte flere frivillige.

Alt i alt er der mange gode intentioner og vi ser frem til, at den omsættes til konkrete tiltag.

Med venlig hilsen
Bispebjerg Lokaludvalg

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen

Sekretariatet for Vesterbro og Kgs. Enghave Lokaludvalg

11. marts 2019

Sagsnr.
2019-0049731Dokumentnr.
2019-0049731-1**Høringssvar fra Kgs. Enghave Lokaludvalg**

Kgs. Enghave Lokaludvalg har modtaget og behandlet udkast til ny ældrepolitik for Københavns Kommune 2019-22. Der er mange gode tanker i dette udkast og gode værdier: Frihed, tryghed, fællesskaber. Vi har følgende kommentarer:

Ældre er forskellige og har levet forskellige liv. De har forskellige behov og ønsker til deres alderdom. Principper som valgfrihed og fleksibilitet er vigtige. Der bør være mulighed for individuelle valg f.eks. i forhold til kost, aktiviteter, boligform m.m. Det er ligeledes vigtigt, at der er varierede tilbud i nærområdet. Det skal være nemt at komme til læge og til aktiviteter. I Kgs. Enghave er vi udfordret af metrobyggeriet, som kommer til at vare i flere år. I det hele taget er vi bekymret for, at den offentlige transport forringes, så det bliver sværere og dyrere at komme med offentlige transportmidler. Risikoen for at man derved bliver isoleret i eget hjem er nærliggende. Ældre som lever alene er mere udsatte. Der bør være let tilgang til væresteder/aktivitetscentre, hvor bl.a. ensomme ældre kan møde andre og blive en del af fællesskaber.

For at imødegå isolation er der ligeledes behov for fleksible boformer. Kgs. Enghave har en stor andel af almennyttige boliger. Der er tale om ældre bebyggelser med op til 5 etager uden elevator. Mange ældre er dårligt gående, hvilket betyder, at de har svært ved at komme ned fra deres bolig f.eks. hvis de bor på 5. sal. De isoleres udenfor fællesskabet. Der er behov for, at de kan bytte lejlighed, flytte længere ned eller få mulighed for at flytte i ældrebolig. I den forbindelse ville en løsning være at indrette flere ældreboliger i kommende nybyggeri. Der bør være større mulighed for at vælge ældrekollektiv som boform. Det er trygt at bo sammen med ligestillede. Seniorbofællesskaber vinder frem i disse år. Det er vigtigt, at det bliver muligt at etablere seniorbofællesskaber i samarbejde med f.eks. almene boligorganisationer.

Grundlæggende er det vigtigt, at ældre kan så meget som muligt selv i hverdagen m.h.p. at vedligeholde færdigheder. I Kgs. Enghave er der en stor gruppe udsatte ældre, og trods det vigtige princip om størst mulig selvhjulpethed er det vigtigt, at disse ældre får den hjælp de har brug for. Specielt i overgange f.eks. udslusning fra hospital til eget hjem efter indlæggelse, operation m.m. er der behov for, at denne

**Sekretariatet for Vesterbro og
Kgs. Enghave Lokaludvalg**Lyrskovgade 4
1758 København VEAN nummer
5798009800275

overgang lettes. Der er brug for tværfaglig støtte og koordineret indsats. Det vil sige, at der i højere grad end tilfældet er i dag fordres et samarbejde mellem hospital, egen læge og kommunens hjemmepleje for at sikre tryghed, og at overgangen lettes så meget som muligt.

Mange ældre har psykiske lidelser f.eks. sorg efter tab af ægtefælle, angst, depression, selvmordstanker, misbrug ect. Det er vigtigt, at disse ældre sikres tilstrækkelige behandlingstilbud. Der er brug for en mere koordineret indsats end tilfældet er i dag.

For ældre, der ikke er selvhjulpne er det vigtigt, at der er den nødvendige hjælp i hjemmet i form af tilstrækkelig hjemmepleje. Ligeledes at der er det nødvendige antal pladser på midlertidige døgnophold såvel som det nødvendige antal plejehjemspladser herunder pladser på skærmede enheder for demente. At blive informeret og få tilbudt den rette hjælp i tide er utrolig vigtigt. Det er vigtigt at de opsøgende tilsynsbesøg fremmes og prioriteres med henblik på tidlig opsporing, forebyggelse og behandling.

Relevant hjælp til pårørende er også meget vigtigt. Det er belastende at være pårørende til et sygt familiemedlem. Ikke mindst til et familiemedlem med demens. Det kan give stress og udbrændthed, når man føler sig magtesløs i og med at man som pårørende står med et stort ansvar. Derfor bør hjælp til pårørende prioriteres højt f.eks. tættere samarbejde og forbedret kommunikation med relevante instanser, tydeligere information om muligheder og rettigheder, tilbud om rådgivning, pårørendegrupper m.m.

Er der tale om en ældre/pårørende af anden etnisk herkomst, som ikke kan dansk i tilstrækkelig grad er det vigtigt, at der er mulighed for tolkebistand i forbindelse med svære samtaler og lægebesøg. Desværre ser vi i øjeblikket, at tolkebistand er udsat for besparelser.

Mange ældre har svært ved ny teknologi og svært ved at overskue økonomi, skat, kontakt med myndigheder etc. Er man alene uden pårørende eller andre til at hjælpe sig kunne en opsøgende borgerservice være en relevant mulighed. Vi foreslår, at der etableres en bydelsnær fremskudt borgerservice for ældre, der har svært ved at komme rundt.

Med venlig hilsen

Joan Røge
Formand, Kgs. Enghave Lokaludvalg

VI HJÆLPER HINANDEN

Danske Seniorer
Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 35 37 24 22
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Konto-nr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 75 34 12 17
medlemservice@danske-seniorer.dk

København 11. marts 2019

Høring over København Kommunes ældrepolitik

Danske Seniorer takker for muligheden for at kommentere på København Kommunes udkast til ældrepolitik. Vi glæder os over de tre værdier – frihed, tryghed og fællesskaber – som vi synes er et godt grundlag for en ældrepolitik.

Vi kunne godt tænke os, at hensynet til de svageste ældre fyldte mere i ældrepolitikken. Det er positivt at København vil arbejde med sammenhængende forløb og specialiserede indsatser, men tryghed i hverdagen er mere end kun tryghed ved sygdom og lignende. Vi savner en forståelse af, at mange ældre har brug for en hjælpende hånd kontinuerligt og ikke kun midlertidige. Til gengæld er vi glade for, at der lægges vægt på samarbejdet med de pårørende.

Derudover ønsker vi, at det sundhedsfremmende og forebyggende arbejde kommer til at stå tydeligere i ældrepolitikken, ligesom vi ønsker et større fokus på psykisk sundhed blandt ældre. Der er et stort potentiale for at fremme folkesundheden ved at investere i ældre. Her kan foreningslivet også spille en stor rolle.

Overordnet set savner vi at mobilitet og transport får en selvstændig plads i ældrepolitikken. Vi oplever, at behovet for at kunne komme rundt i byen fylder rigtig meget hos de ældre. Det er en forudsætning for såvel frihed som tryghed og adgang til fællesskaberne, at ældre har let og billig adgang til offentlig transport og det bør en ældrepolitik adressere.

Som landsorganisation for seniorforeninger sætter vi pris på, at de frivillige fællesskaber er nævnt. Vi undrer os dog over, at man ikke bruger ordet forening, for vi synes, at foreningslivet har en særskilt værdi, hvis betydning rækker dybere end begrebet frivillige fællesskaber. Generelt ser vi gerne, at København bakker endnu mere op om foreningerne, der løfter en stor indsats for seniorer – både de udsatte og de velfungerende.

Endelig vil jeg nævne, at seniorbofællesskaber bør skrives ind i pkt. 9, så arbejdet med at udbrede denne boform bliver fremhævet særskilt.

Med venlig hilsen

Katrine Lester
Direktør

Sundhed- og omsorgsforvaltningen
København Kommune
Sendt pr. mail

Hørings svar til Ældrepolitik 2019 – 2022

6. marts 2019

Kost & Ernæringsforbundet i Region Hovedstaden har med interesse læst hørings materialet og har følgende kommentarer.

Kost og Ernæringsforbundet
Region Hovedstaden

Kornvænget 205
3600 Frederikssund

Der er utrolig mange gode overvejelser i ældrepolitikken, der fokuserer på, at sætte den ældre borger i centrum, således at de har medbestemmelse. Vi støtter op omkring de tre værdier i ældrepolitikken: Frihed, Tryghed og Fællesskaber. I den sammenhæng er det vigtigt, at den ældre borger ikke er passiv tilskuer til sit eget liv. Det er afgørende, at sikre de rette faglige kompetencer i den fremtidige ældrepleje i København.

www.kost.dk
facebook.com/forbundet

Her anbefaler jeg vigtigheden af, at sikre den nødvendige kostvejledning, som skal varetages af kliniske diætister og øvrige professionsbachelorere i Ernæring og Sundhed. Disse to faggrupper har den fornødne ernæringsfaglige viden, pædagogiske og didaktiske kompetencer til omkostningseffektivt at arbejde ud fra de ældres behov og ernæringstilstand.

Frihed

Vi støtter op omkring, at de ældre borgere skal have frihed til at vælge og bestemme. Det giver et medansvar for borgeren, desuden en større forståelse for, hvordan og hvorfor en ældrepolitik indeholder gode og relevante temaer. De ældre er specialist i eget liv.

Fælles måltider er med til at skabe relationer, samvær og forebygge ensomhed. Den enkelte borger skal sikres den rette ernæringsrigtige mad i et sundheds- og forebyggelsesperspektiv.

Det er godt, at der i politikken er fokus på mangfoldigheden blandt borgerne i København. Det kræver specifikke kompetencer bl.a.

set ud fra kultur, mad, måltider og normer i den sammenhæng. Det håber jeg, at der fremadrettet kan indgå i det videre arbejde og handlingerne for disse borgere.

Tryghed

Behandlingen af en del borgere med kroniske sygdomme diabetes type 2 og KOL –patienter behandles i almen praksis. I de kommende år sker der en gradvis udflytning af disse opgaver. Jeg anbefaler, at kost-, ernærings- og sundhedsfaglige personale og kliniske diætister inddrages i en målrettet indsats for disse patienter og borgere som er fejl- og underernæring. Viden og samspil er vigtig mellem hospitalernes fagpersonale og kommunens ældrepleje om behandling, energi, medicin, væske, mad og måltider skal deles, således at dyre genindlæggelser undgås.

Den ældre borgers familie har også et medansvar for deres kære, og vigtigt at familien inddrages i beslutninger omkring trivsel. Familien skal også yde hjælp til selvhjælp, og være en naturlig del af den ældre borgers hverdagsaktiviteter og hverdagsliv. Eksempelvis skal de være muligt, at børnebørnene bare kan komme forbi, uden det skal varsles. I *E/ses* eget hjem, bestemte hun selv, hvem og hvornår, hun ville have besøg.

Fællesskaber

De ældre besidder enormt mange ressourcer, der kan være til gavn for samfundet. Samtidig med, det giver borgeren en følelse af at være værdsat og mening med hverdagen.

Samarbejde på tværs i kommunen, hvor de ældre har mulighed for at tilbyde deres frivillige hænder, kunne måske lette byrden for andre professioner, f.eks. en historielæsning i daginstitutionen. Mange børn i dag "mangler" en bedsteforælder. Vi bakker op omkring at bringe generationerne sammen til gavn og glæde for alle parter.

Desuden kan de friske ældre borgere hjælpe og motivere mindre friske ældre til at deltage i kommunens mange tilbud, der skal være nemt tilgængelige set fra et borgerperspektiv.

I forhold til den ernæringsmæssige del, så skal rammerne og fællesskabet omkring måltidet sættes i centrum. Det indebærer bl.a. udseende og præsentation af maden, duft, konsistens, genkendelighed

osv. De ældre borgere kan bidrage med de praktiske opgaver, de stadig mestrer i forbindelse med mad og måltider, som f.eks. som værter for måltidet. I udgangspunktet er der i den ældre borgers liv, højst sandsynligt ikke meget genkendelighed over at modtage mad i en foliebakke. Så vi anbefaler, at de visiterede ældre til madservice bliver tilbudt transport til en af kommunes ældrefacéer, hvor mad og måltider kan spises og socialt samvær vil være med til at etablere ny fællesskaber og/eller vedligeholde eksisterende.

Vi støtter op omkring mere fællesskab og samvær generelt for ældre, men især i forbindelse med måltiderne, idet selskab ofte giver anledning til, at alle spiser mere.

Vi står naturligvis til rådighed for den fremadrettede proces i tilblivelse af den endelige ældrepolitik.

Med venlig hilsen

Alice Linning
Regionsformand

14. marts 2019

Sagsnr.
2019-0063858

Dokumentnr.
2019-0063858-1

Valby Lokaludvalgs høringssvar vedr. ny ældrepolitik 2019-2022

Valby Lokaludvalg har modtaget høringsudkastet "Københavns kommunes ældrepolitik 2019-2022." Vi har behandlet udkastet på møde i udvalget Et helt Liv d. 26. februar og på Lokaludvalgsmøde den 12. marts. Vi er glade for, at det er lavet en ældrepolitik, som i store træk tager fat om nogle af de udfordringer, som ældrelev eller seniorliv står overfor. Københavns Kommune har en stor interesse i at være med til at sikre et sundt og godt ældrelev og der er gode takter i papiret.

Vi har i Valby Lokaludvalg alligevel et par tilføjelser, som vi håber, der kan blive taget højde for i det endelige papir:

Høringsudkastet kan overveje, hvordan man omtaler ældre. Ældre er ikke én homogen gruppe, men er mangfoldige. Høringsudkastet kan læses sådan, at det kun omfatter den tunge ende af ældrepolitikken. Det er en skam. Ældre- eller seniorpolitik kunne blot defineres af, om borgeren er gået på pension.

Det er Valby Lokaludvalgs opfattelse, at der i høringsudkastet ligger en opfattelse af, at kommunens rolle er at give ældre "tilbud". Sådan vil langt fra alle ældre kunne kende sig selv efter et arbejdsliv. Vi læser ikke i høringsudkastet, at seniorer også er en ressource, som kommunen ønsker at facilitere i retning af et godt ældrelev, med en sund aldring. Politikken kunne være, at alle ældre faciliteres i en samskabende proces. Her kan nogle tage mere ejerskab end andre, men pointen er, at få seniorernes engagement frem i lyset, og derved tydeliggøre, hvad hver især kan bidrage med.

Ældrepolitikken bør efter Valby Lokaludvalgs opfattelse også adressere de familier, hvor de ældres pleje varetages inden for familien, som det er tilfældet i familier navnlig af anden etnisk herkomst end dansk. De yngre generationer oplever det som et pres både at passe et fuldtidsarbejde og dertil at varetage pasningen af ældre. Københavns Kommunes ældrepolitik burde i overordnede formuleringer pege på løsninger, der kan lette det samfundsansvar, som varetages indenfor disse familier. Det kunne være løsninger som deltidsordninger på plejehjem eller aflastning.

Med venlig hilsen

Stefan Emkjær & Michael Fjeldsø
Formand for udvalget Et Helt Liv Formand Valby Lokaludvalg

Sekretariatet for Valby Lokaludvalg

Valgårdsvej 8
2500 Valby

EAN nummer
5798009800275

Svar til: Hearing 48190 af: Afdelingschef Pernille Slebsager

APPLICATION DATE

15. march 2019

SVARNUMMER

17

INDSENDT AF

Afdelingschef Pernille Slebsager

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Kræftens Bekæmpelse

BY

København Ø

POSTNR.

2100

ADRESSE

Strandboulevarden 49

HØRINGSSVAR

Kræftens Bekæmpelses hørings svar København den 14/3 2019

Kræftens Bekæmpelse finder det meget positivt, at Københavns kommune har udarbejdet et udkast til en ny ældrepolitik.

Kommunernes indsats spiller en stor rolle for kræftpatienters og pårørendes hverdag. Flere lever længere med kræft og inden for en kort årrække vil antallet af kræfttilfælde være øget markant. Det vil betyde, at flere borgeres liv vil blive berørt af sygdom. 'At være på forkant med fremtidens udfordringer' vil derfor for mange kræftpatienter og pårørende være lig med en kvalificeret og rettidig rehabiliterende og palliativ indsats.

I udkastet til Ældrepolitikken beskrives det, at kommunen vil intensivere såvel opsamlingen af data som brugen af digitale- og velfærdsteknologiske løsninger i indsatsen over for borgerne. Kræftens Bekæmpelse finder det særligt relevant, at der i kommunen sker en intensivering af indsamlingen af data om den rehabiliterende og palliative indsats, man tilbyder borgerne for at sikre viden og en ensartet god kvalitet.

Hvad angår intensiveringen af brugen af digitale- og velfærdsteknologi vil Kræftens Bekæmpelse anbefale, at man i ældrepolitikken adresserer, hvordan kommunen kan sikre et godt samarbejde og en god indsats for borgere, der er socialt sårbare. Kræftens Bekæmpelse har netop udgivet en hvidbog, der viser, at der er ulighed i alle dele af kræftforløbet, og at uligheden er stingende.

Kræftens Bekæmpelse finder det relevant, at udkastet til ældrepolitikken har fokus på borgernes hverdag. De fleste kræftpatienter og pårørende ønsker at være mest muligt i eget hjem, og de efterspørger synlige og lettilgængelige tilbud, samt en kontinuitet i de fagprofessionelle, de møder.

Kræftens Bekæmpelse mener ligeledes, at ældrepolitikken bør tydeliggøre, hvorledes kommunen vil sikre, at patienter med rehabiliterende og/ eller palliative behov, samt deres pårørende, bliver

identificeret, inddraget ud fra egne ønsker og får tilbudt relevant støtte.

Kræftens Bekæmpelse vil ligeledes forslå, at ældrepolitikken beskriver, hvordan kommunen vil sikre organisatorisk inddragelse af patienter og pårørende i udviklingen af kommunens udvikling af strategi og borgerrettede tilbud.

Kræftens Bekæmpelse ser frem til at følge arbejdet med implementeringen af ældrepolitikken.

Med venlig hilsen

Pernille Slebsager
Afdelingschef, Patient- og pårørendestøtte
Kræftens Bekæmpelse

KØBENHAVNS KOMMUNE
Økonomiforvaltningen
Sekretariatet for Vesterbro og Kgs. Enghave Lokaludvalg

15. marts 2019

Sagsnr.
2019-0038002

Dokumentnr.
2019-0038002-1

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-22

Vesterbro Lokaludvalg har med interesse læst oplægget til den kommende ældrepolitik. Overordnede kan vi tilslutte os den værdibaserede tilgang og de 3 konkrete værdier Frihed, Tryghed og Fællesskaber.

Til gengæld er Vesterbro Lokaludvalg bekymret for, hvordan vi og andre kan evaluere og måle effekten af ældrepolitikken i 2023, når der ikke er opstillet konkrete mål og delmål i politikken. Vi er derfor ikke enige i, at ” *en række detailmål, vil kræve megen dokumentation, som ikke efterlade plads til lokal ledelse og udvikling dokumentation*”.

Selvfølger bliver Sundheds- og Omsorgsforvaltningen nødt til at indsamle oplysninger/evalueringer om, hvordan borgerne oplever den ”nye værdibaserede ældrepolitik”, ellers kommer ældrepolitikken til at fremstå som en række flotte hensigtserklæringer uden reel substans.

Derudover vil vi bede jer rette fokus på de ældre stofbrugere i Københavns Kommune, som antalsmæssigt også vil stige i fremtiden og som i dag oplever, at der bliver set skævt til dem på almindelige plejehjem m.v. Vi foreslår, at den gruppe af borgere, på samme hvis som andre ældre grupperinger med særlige fysiske og psykiske omstændigheder, får muligheden for at bo sammen den sidste del af livet.

Endvidere er vi selvfølger bekymret for, hvor det stigende antal ældre skal bo i fremtiden, både fordi huslejen i nye og mere ældrevenlige boliger er høj, men også fordi en stor del af boligmassen på Vesterbro huser mennesker som bor på 3.-5 sal. Med mottoet: *længst tid i eget hjem*, forudser vi en masse ældre blive dybt passiviseret og ensomme, fordi de ikke kan komme op og ned ad trapperne. – Der er jo ingen elevatorer i den ældre boligmasse på Vesterbro.

Med venlig hilsen

Thomas Egholm
Formand for Vesterbro Lokaludvalg

Sekretariatet for Vesterbro og
Kgs. Enghave Lokaludvalg

Lyrskovgade 4
1758 København V

EAN nummer
5798009800275

Daghøjskolen for førtids- og folkepensionister
i Københavns kommune
på Peder Lykke Centret
Peder Lykkes vej 63
2300 København S

Til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Københavns Kommune

**Høringssvar fra Daghøjskolen vedr. Københavns Kommunes Ældrepolitik
2019 - 2022**

Højskolerådet på *Daghøjskolen for førtids- og folkepensionister i Københavns Kommune på Peder Lykke Centret* takker for muligheden for at afgive Høringssvar til Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019- 2022.

Set med Højskolerådets øjne er det positivt, at der i Ældrepolitikken 2019-2022 er et specielt fokus på ældres behov for tryghed, fællesskab og ensomhedsforebyggelse.

Højskolerådet støtter op om Faglige Seniorers og Dansk Selskab for Folkesundheds ønske om en solid forebyggelsesindsats i København Kommunes Ældrepolitik. Denne forebyggelsesindsats bør i vores optik omfatte såvel ensomhedsforebyggelse som mental og fysisk træning.

Der er evidens for, at hverdagen i en Senior-/Ældreklub indvirker såvel på den mentale som den fysiske sundhed: Man danner interessefællesskaber med jævnaldrende i samme livssituation, fællesskabernes funktion medvirker til færre hospitalsbesøg og lægekontakter, og i livskriser giver allerede etablerede netværk en akut støtte.

Højskolerådet har et ønske om, at man i højere grad indtænker de etablerede tilbud til Seniorer/Ældre i Ældrepolitikken 2019-2022. Seniorklubberne arbejder allerede med ensomhedsforebyggelse og etablering af netværk, og det vil være værdiskabende at inddrage erfaringerne herfra.

Med venlig hilsen

Steen Höier

Formand for Højskolerådet

Daghøjskolen for førtids- og folkepensionister

i Københavns Kommune

på Peder Lykke Centret

Svar til: Hearing 48190 af: Anja Methling

APPLICATION DATE

15. march 2019

SVARNUMMER

21

INDSENDT AF

Anja Methling

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Region Hovedstaden, Center for Sundhed

BY

Hillerød

POSTNR.

3400

ADRESSE

Kongens Vænge 2

HØRINGSSVAR

Region Hovedstaden vil gerne kvittere for Københavns Kommunes udkast til en ny ældrepolitik, som indeholder mange gode overvejelser om det gode ældreliv i byen. Vi er især glade for at se, at der er fokus på samarbejdet på tværs af sektorerne om sammenhængende forløb for borgerne og fokus på, at der i de kommende år skal samarbejdes endnu mere om at sikre god behandling tæt på borgerne.

Vi vil gerne opfordre til, at det indgår i den nye ældrepolitik, at man også vil have fokus på at mindske ulighed i sundhed, ex. gennem mere differentierede sundhedstilbud og forebyggelse af helbredsproblemer hos socialt udsatte borgere.

Svar til: Hearing 48190 af: Signe Hagel Andersen

APPLICATION DATE

15. march 2019

SVARNUMMER

22

INDSENDT AF

Signe Hagel Andersen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Dansk Sygeplejeråd Hovedstaden

BY

København K

POSTNR.

1360

ADRESSE

Frederiksborggade 15, 4.sal

HØRINGSSVAR

Til sundheds- og omsorgsforvaltningen

Dansk Sygeplejeråd vil gerne takke for muligheden for at give høringssvar til Københavns kommunes ældrepolitik.

Ældrepolitikken hviler på gode værdier om frihed, tryghed og fællesskab for ældre. Det er værdier, vi deler i DSR, og som sygeplejersker bør have som udgangspunkt i mødet med den ældre borger og dennes pårørende.

Vi deler bekymringen om, at det allerede nu og i fremtiden er vanskeligt at rekruttere nok fagfolk til sundheds- og ældreområdet, herunder sygeplejersker. Samtidig vil vi gerne anerkende, de tiltag sundheds- og omsorgsforvaltningen gør for at understøtte rekruttering og fastholdelse af sygeplejersker. Vi vil samtidig anerkende, at København støtter aktivt op om de nye uddannelses veje for sygeplejersker, der på sigt vil forbedre kvaliteten, styrke sikkerhed og sammenhæng i patient- og borgerforløb i det kommunale sundhedsvæsen og på tværs af sektorer.

Herunder følger vores kommenter til de enkelte afsnit.

Nye veje

Overordnet er vi enige i, at den teknologiske udvikling på ældreområdet er positiv i forhold til at understøtte borgerens autonomi og tryghed, samt til at etablere mere hensigtsmæssige og skånsomme hjælpemetoder til den ældre. Konkret kan teknologien eksempelvis bruges til at berolige borgere med demens-sygdomme og monitorere symptomer og tegn på sygdomsprogression. Teknologi kan dog ikke erstatte menneskelig omsorg og trygheden ved fast personale. Ved udvikling og brug af ny teknologi er det væsentligt at inddrage den ældre borger, pårørende samt personale i sundheds- og omsorgsforvaltningen.

Det er vigtigt sammen med brugere og personale at anvende data til at forbedre tilbud og finde de rigtige veje for fremtidens ældrepleje. For at vide hvilke veje der skal tages, er det således vigtigt at sikre viden og rammer, der gør det muligt for kommunen at indsamle kvalitetsdata både fra brugerundersøgelser og indikatorer for kvaliteten af plejen.

Frihed til at kunne og vælge selv

Det er væsentligt, at kommunens rehabiliterende indsætter tager udgangspunkt i den ældres håb, ønsker og drømme. Det må ikke være kommunens eller personalets ønsker, der er styrende for den rehabiliterende indsats. I økonomiske trængte tider skal vi stadig holde os til den værdi, at rehabilitering tager udgangspunkt i borgerens bedste.

I den forbindelse er det afgørende, at der inddrages viden/vurdering af de rammer og muligheder, der rent faktisk er til stede for at tilbyde dette. Organiseringen af ældreplejen skal derfor understøtte, at sygeplejersker og andet personale kan arbejde personcentreret og i samarbejde med borger og pårørende. Etablering af en relation mellem de professionelle og borgeren er forudsætningen for at alle – også de svageste grupper af ældre – får den optimale mulighed for selv at kunne vælge. Det kræver tid, fleksibilitet og en kultur på arbejdspladserne, hvor læring og feedback er en selvfølge. Ledere af ældreplejen har en afgørende rolle i relation til at sikre de nævnte rammer og vilkår, inkl. et dynamisk læringsmiljø.

Tryghed på tværs af sektorer

Det er væsentligt, at der skabes tid og rammer i det social- og pleje-faglige arbejde til at skabe både tryghed og værdighed.

Det er opslidende for den ældre borger at blive skubbet frem og tilbage mellem hospital og kommune. Det kan især være svært for den enkelte at have styr på sit behandlingsforløb, hvis man lider af flere sygdomme.

DSR mener derfor, at sygeplejersker kan og skal spille en vigtig rolle i forløbskoordinationen, så vi undgår uhensigtsmæssige ind- og udskrivelser eller manglende koordination mellem sektorer.

Tryghed er i den sammenhæng, at man som ældre borger kan stole på, at de fagprofessionelle ved hvad hinanden laver og at vide, hvem man skal kontakte og hvornår.

Kendskab til den individuelle ældre borgers og de pårørende ønsker og præferencer for et godt hverdagsliv er også en vigtig forudsætning for at kunne hjælpe borgeren gennem et meget komplekst og specialiseret sundhedsvæsen. DSR anbefaler, at der er fokus på dialog om etik, kommunikation og værdighed, og at sygeplejersker har kompetencer og rammerne til at gå i dialog med borgerne omkring ønsker til livets afslutning.

Fællesskaber på plejehjem

Nogle af de ældre medborgere bor på plejehjem. At komme på plejehjem kan opleves som at indtræde i et tvunget fællesskab, da det er stedet man kommer, når hjælpen i hjemmet ikke længere er tilstrækkelig.

I afsnittet om "fællesskab" mener vi, at der bør knyttes flere ord til, hvordan ældre skal opleve frihed, tryghed og fællesskab på et plejehjem.

Fra DSR's synspunkt er det væsentligt at fremhæve, at alle ældre på plejehjem skal sikres adgang til rettidig og kvalificeret sygepleje hele døgnet, så patientsikkerheden altid er i orden uanset tidspunktet, og man undgår utryghed og unødige indlæggelser.

For at understøtte borgerens frihed på et plejehjem, er det væsentligt at personalet har en reel mulighed for at samarbejde med både borgeren og de pårørende om tilrettelæggelsen af pleje og behandlingen. Involvering er centralt for at sikre borgers frihed på et plejehjem og en værdig behandling og god kvalitet for borgeren.

På vegne af Dansk Sygeplejeråd Hovedstaden

Vibeke Westh og Signe Hagel Andersen
Kredsformand og kreds næstformand

Svar til: Hearing 48190 af: Yvonne Svendsen

APPLICATION DATE

16. march 2019

SVARNUMMER

23

INDSENDT AF

Yvonne Svendsen

VIRKSOMHED / ORGANISATION

60+netværket, 1.kreds, Socialdemokraterne på Østerbro

BY

København Ø

POSTNR.

2100

ADRESSE

Irmingersgade 16, 1.th

HØRINGSSVAR

København, den 16. marts, 2019 60+netværket, 1. kreds, Østerbro

Høringssvar til " På forkant med fremtidens udfordringer. Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022".

Ros for, at høringsmaterialet med sit omfang og sin opbygning er overskueligt og umiddelbart velegnet i en drøftelse med 15 deltagere

Der er mange fremsynede tanker i udkastet til Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022.

Frihed, tryghed og fællesskab er fine kendetegn. Også godt, at behovet for at gå nye veje med den kommende stærke stigning i antallet af ældre i København fremhæves. Dog vil vi advare mod, at disse nye veje får navne som Tvangsdigitalisering og Movievej.

For os omfatter ældrepolitik gruppen af københavnere fra ca. 65 år og op til over de 100 år. Vi har - i lighed med aldersgruppen 20 til f. eks. 60 år - meget forskellige behov og helbred. Derfor er den tanke om selvbestemmelse/medbestemmelse, der ligger bag udkastet til ældrepolitik 2019-2022, vigtig.

I afsnittet Tryghed under punkt 5 " Specialiserede og kvalificerede indsatser" foreslår vi, at der indskrives et afsnit om demens, som tydeligere angiver Københavns politik. Der er brug for lettilgængelige demenscentre og træningslokaler i de københavnske bydele, for oplysning og rådgivning af demensramte og deres pårørende samt for kurser om demens til personalet.

Det er ikke nok at omtale demens i "Case- Tidlig opsporing af demens" om Oda. Eller som i sætningen: "..Det gælder blandt andet indsatsen for borgere med demens og indsatsen for en værdig død og livsstøtte i den sidste tid".

Demens og værdig død sættes her i samme sætning, men der er stor forskel på de to områder. "Indsatsen for en værdig død og livsstøtte i den sidste tid" er en mindre fremtidig udfordring end demens. Gode initiativer er allerede i gang i København, og der er færre svært forudsigelige faktorer end ved demens. Demensforløb er ofte meget langvarige og hårde for både den syge og for de pårørende. Der er også stor usikkerhed omkring stigningstakten i antallet af demente og en evt. fremkomst af ny medicin.

I afsnittet om Fællesskab nævnes under 9. Boformer og møder på tværs, at " Forskellige livsfaser kalder på forskellige typer af størrelser af boliger". Virkeligheden for mange pensionister i København er, at de nye boformer, der hidtil er udviklet, overhovedet ikke forholder sig nok til den økonomiske virkelighed, som disse pensionister ser for sig i dag.

Vi vil foreslå, at betydningen af fysisk motion fremgår tydeligere i afsnittet om Fællesskab. At den enkelte bevæger sig i konkret forstand er en af de simpleste veje til at mindske fremtidens udfordringer på ældreområdet. Det gælder, enten man er " en rask hjertepatient", er ramt af en demens- eller lungesygdom, eller er en vaks cyklist på 79 år.

Derfor er det også grund til at rose "På forkant med fremtidens udfordringer. Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022", når der under 3. København for alle står: " Når fysikken eller overblikket ikke længere er, hvad det har været, er det ofte de små ting - den gode skiltning, bænken på rette sted, den overskuelige indretning af fx biblioteker og svømmehaller, offentlige toiletter eller et busstoppested i nærheden, der gør forskellen ...".

Konkret betyder det, at vi vil kunne læse køreplaner og ruteplaner som hidtil ved busstoppestederne i København. Skal Movia med sin besparelse på 1,6 millioner kroner virkelig have lov til at forringe den enkelte københavners frihed til at færdes i og nyde København?

Vi vil gerne til slut fremhæve vigtigheden af, at vi får en åben drøftelse blandt de forskellige interessegrupper af behovet for, at den stærkere del af de ældre københavnere på frivillig basis hjælper den svagere del for at lysne og lette dagene for de mest omsorgskrævende og for omsorgsmedarbejderne på ældreområdet.

Med venlig hilsen

60+netværket, 1. kreds, Socialdemokraterne på Østerbro

Tovholder: Yvonne Svendsen, Irmingersgade 16, 1.th, 2100 Ø, 3070 7687.

Høringssvar

Ergoterapeutforeningens Høringssvar til udkast til København kommunes Ældrepolitik

Ergoterapeutforeningen
Nørre Voldgade 90,2
DK-1358 København K
cvr nr. 19 12 11 19
etf.dk

Vi har inviteret vores lokale pensionistmedlemmer til at bidrage i udarbejdelsen af dette høringssvar. Derfor vil en videre debat med os med fordel kunne ske i Ergoterapeutforeningens Seniorklub.

Læsevejledning: **Fed** og *kursiveret tekst* er overskrifter fra udkastet. Tekst markeret med "xx." er konkrete forslag til tilføjelser og ændrede formuleringer. Øvrig tekst er kommentarer.

På forkant med fremtidens udfordringer. Side 4

Behandling skal foregå tæt på borgeren og nærmiljøet. Færre sygehusindlæggelser er godt. Kommunen får en stor koordinerende og opsøgende funktion for at borgeren kan opleve tryghed. Forslag til tilføjelse i afsnit 3: "Vi skal derfor i højere grad bruge de enkelte faggrupper til at løse de kerneopgaver, de er uddannet til."

Nye pensionister kan opleve voldsomme forandringer i tilværelsen. Derfor bør kommunen i den fase være mere inviterende i forhold til hvad der er af muligheder for at bevare fysiske, sociale og mentale funktioner. Faciliteter til træning, aktivitet og kultur kunne med fordel ligge samme sted.

Afsnittet om frihed, side 5 og 6.

Hjælp til at kunne selv.

Vi vil godt have skærpet beskrivelser af indsatser, der forebygger at borgeren mister færdigheder, fysisk, kognitivt og mentalt. "Borgeren skal opleve inspiration til at bevare funktioner samt meningsfulde og glædesskabende aktiviteter".

Vi er enige i at det er vigtigt at kunne klare sig selv og være aktiv. Udgangspunktet for dette, er naturligvis "at den enkelte selv udtrykker, hvad han/hun har behov for og er motiveret for, for faktisk at kunne klare sig selv." Til syvende og sidst handler det om livskvalitet. Derfor er det nedladende, respektløst og direkte modsætningsfyldt i forhold til, at det er den enkelte borgers ønsker der er udgangspunktet at skrive: "Som ældre skal man motiveres og støttes til at klare hverdagens....." Vi ser gerne dette perspektiv ændret.

Den 12. marts 2019
Side 1
Ref: Åse Munk Mortensen
E-mail: aamm@etf.dk
Direkte tlf. 5336 4971

Høringssvar

Godt med afsnittet med valgfrihed. Dette forudsætter rummelige og fleksible kvalitetsstandarter, som også giver plads til balance mellem nødvendige hjemlige aktiviteter, lystbetonede og sociale aktiviteter.

Tryghed, side 7 og 8.

Sammenhængende forløb

Afsnittet omfatter vidt forskellige behov hos borgeren. Hvis det drejer sig om at genvinde kræfterne og leve et godt liv, så må indsatsen være et rehabiliterende forløb med ergoterapi og fysioterapi.

Casen om Gerda

Det vil være på sin plads at nævne bl.a. ergoterapeuter i denne case.

Specialiserede og kvalificerede indsatser.

Vi ser frem til at også ergoterapeuter med videreuddannelse får mulighed for at bidrage til realiseringen af det politiske mål om at gå forrest og bidrage til forskning og udvikling af ny viden.

Øverst side 8: ordet "rehabilitering" indsættes sammen med "*behandling og omsorg*".

Fællesskab, side 9 og 10.

Mod på livet sammen med andre

Sidste sætning "*Københavnerne skal motiveres til at gøre brug af byens tilbud.....litteratur*" ændres til: "*Københavnerne skal modtage inspirerende information om byens tilbud ..... litteratur, især ved start på deres pensionisttilværelse. En forudsætning for at benytte muligheder udenfor eget hjem er at man kan færdes trygt. Dette kræver tilgængelighed på gader og til offentlig transport samt egnede hjælpemidler, hvis der er behov for dette.*"

Boformer og mødesteder på tværs.

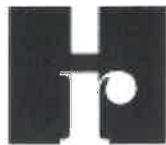
Vi hilser det politiske mål, om at borgere skal have mulighed for at flytte til en mindre bolig, velkomment. Hvordan bliver det muligt at betale for disse boliger for enlige ældre.

Linje 6 i dette afsnit: "*københavnerne*" ændres til "*københavnere*"

Med venlig hilsen

Åse Munk Mortensen

Regionsformand, Ergoterapeutforeningen, Region Øst.

Handicaprådet i Københavns Kommune

Dato: 13. marts 2019

Handicaprådet

Handicaprådets Sekretariat
Bernstorffsgade 17, 4.
1592 København V
Tlf. 20 53 56 92
handicapraad@sof.kk.dk

Til Sundheds- og Omsorgsudvalget

Høringssvar vedrørende Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022

Handicaprådet i Københavns Kommune takker for høringen af 28. januar 2019 vedrørende Københavns Kommunes nye ældrepolitik for 2019-2022.

Handicaprådet er enig i politikken overordnede visioner om at sikre Frihed, Tryghed og Fællesskaber for kommunens ældre borgere og borgere med handicap. Det er desuden Handicaprådets opfattelse, at politikken udformning med faktabokse og cases bidrager til en god forståelse af målgruppens forskellige behov.

For så vidt angår temaet Frihed foreslår Handicaprådet, at der tilføjes et afsnit om tilgængelighed i byen, som belyser, hvordan kommunen vil arbejde for bedre offentlig transport. Handicaprådet mener, at det generelt skal være lettere at komme rundt i byen, også for de borgere som er afhængige af et hjælpemiddel. Bedre offentlig transport – og tilgængelighed i byen generelt – kan give borgere med handicap, og ældre borgere generelt, en øget følelse af frihed. Ydermere kan en lettere adgang til offentlig transport betyde, at flere borgere kommer ud og rundt, og dermed føler sig mindre ensomme og isolerede.

For så vidt angår temaet Tryghed finder Handicaprådet det positivt, at Københavns Kommune i de kommende år vil sætte fokus på sammenhængende forløb. Hertil vil Handicaprådet gerne påpege, at det også er vigtigt at sikre sammenhængende forløb internt i kommunen – eksempelvis når serviceforpligtelsen for en borger overgår fra én forvaltning til en anden. Handicaprådet foreslår, at der tilføjes et afsnit, som belyser, hvordan kommunen vil blive bedre til at gøre de forskellige overgange så trygge som muligt for de berørte borgere.

For så vidt angår temaet Fællesskaber er Handicaprådet meget enig i, at Københavns Kommune skal understøtte flere frivillige fællesskaber – herunder skabe de bedste

Handicaprådet i Københavns Kommune

betingelser for, at alle kan byde ind og tage del heri. Handicaprådet vil gerne understrege, at det netop er vigtigt at skabe betingelserne for, at alle kan byde ind, da det ikke altid er nok, at tilbuddene eksisterer. Mange ældre borgere og borgere med handicap har brug for hjælp til at deltage.

Handicaprådet står naturligvis til rådighed, såfremt udvalget har brug for at drøfte ovenstående yderligere.

Med venlig hilsen

Janne Sander

Formand for Handicaprådet i Københavns Kommune

25

OSTEOPOROSE
foreningen

Københavns Kommune

Høringsvar vedr. Sundhedsaftalen 2019-2023

Københavns Kommune har sendt sin ældrepolitik for 2019-2022 i høring. Osteoporoseforeningen og foreningens lokalafdeling i kommunen sender hermed et fælles høringssvar.

Vi er overordnet positive over for ældrepolitikens fokus på fremtidens udfordringer som en naturlig følge af stigningen af ældre borgere og sygdomme relateret til øget alder. Som det beskrives i ældrepolitikken, så lever hver tiende københavnere over 65 år med tre eller flere kroniske sygdomme.¹

Knogleskørhed (osteoporose) har været klassificeret som en af de otte store folkesygdomme siden 2002. Omkring 550.000 danskere skønnes at have osteoporose, og studier viser, at sygdommen koster samfundet ca. 12 mia. kr. årligt.

Osteoporose kan medføre brud på knoglerne, hvoraf de alvorligste brud er rygsammenfald og hoftebrud. Vi ved, at et hoftebrud i gennemsnit koster ca. 200.000 kr. medregnet udgifterne til indlæggelse, genoptræning og efterfølgende øget behov for hjemmehjælp.² Kommunerne står for ca. 57 pct. af udgifterne relateret til osteoporotiske brud. Det er derfor utrolig vigtigt, at kommunen hjælper borgere med knogleskørhed med at bevare deres førlighed og livskvalitet ved at forebygge og opspore i tide – og på denne måde undgå indlæggelser, genindlæggelser og forøget plejebehov.

Vi glæder os derfor over ældrepolitikens fokus på **at kunne selv i hverdagen** samt at **ny viden om tidlig opsporing, behandling og forebyggelse integreres i den daglige omsorg**. Vi opfordrer til, at man tænker forebyggelse og opsporing af en af de største folkesygdomme ind i arbejdet. Dette vil reducere antallet af alvorlige osteoporotiske brud – som rygsammenfald og hoftebrud. Netop forebyggelse og opsporing af disse brud er også med til at hjælpe borgerne med at forblive i eget hjem i væsentligt længere tid.

¹ Tal fra RUKS for udvalgte kroniske sygdomme viser, at knogleskørhed er en kraftigt voksende sygdom. Stigningen er således 36% i perioden fra 2012 til 2017.

² Hansen et. al. (2013). "A health economic analysis of osteoporotic fractures: who carries the burden?"

Dato:
17. marts 2018

Osteoporoseforeningen
Park Allé 5
8000 Aarhus C

Tlf.: 86 13 91 11

www.osteoporose-f.dk

E-mail:
ullaknappe@osteoporose-f.dk

Cvr-nr: 16156345

Side 1/3

Desværre ved vi, at der er behov for kompetenceudvikling blandt sundhedsprofessionelle i forhold til viden om osteoporose. En undersøgelse blandt osteoporoseramte, som foreningen netop har gennemført, har vist, at en række faggrupper kun i lav eller meget lav grad har tilstrækkelig viden om osteoporose.³ Dette må forventeligt have en negativ effekt på både opsporing, behandling og rehabilitering.⁴

Side 2/2

Vi kunne derfor ønske et større fokus på viden om osteoporose blandt både borgere og sundhedsprofessionelle. Konkret kunne dette ske ved, at relevante enheder i kommunerne gjorde brug af Sundhedsstyrelsens⁵ eller Osteoporoseforeningens oplysningsmateriale og stillede dette til rådighed for borgerne og sundhedsprofessionelle.

Osteoporoseforeningen bifalder kommunens ønske om at give **det rette tilbud til rette tid, hvis man oplever sygdom, funktionstab, tab af en ægtefælle eller andre begrænsninger i livet**. I den forbindelse bør det bemærkes, at i der hele Region Hovedstaden kun er rehabiliteringsforløb for osteoporoseramte i Hillerød og Høje-Taastrup.

Vi vil derfor gøre opmærksom på osteoporoseindsatsen i kommunerne i Region Nordjylland, som blev startet i marts 2015 og som vi i dag kender nogle af de positive resultater af. Man har eksempelvis i de nordjyske kommuner tilsammen reduceret antallet af hoftebrud med 100 – svarende til ca. 20 mio.kr. (100 hoftebrud á kr. 200.000,-).

Med venlig hilsen

Ulla Knappe
Landsformand

³ Faggrupper med utilstrækkelig viden talte: sygeplejesker, læger, SOSU-assistenter, ergoterapeuter.

⁴ Sundhedsstyrelsen har for nyligt forsøgt at løfte dette problem ved at rette fokus på osteoporose: www.sst.dk/da/nyheder/2019/vaerd-at-vide-om-knogleskoerhed

⁵ www.sst.dk/da/kampagner/knas-med-knoglerne

01. marts 2019

Sagsnr.
2019-0017940

Dokumentnr.
2019-0017940-2

Socialudvalgets høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalgets ældrepolitik for 2019-2022

Socialudvalget kvitterer for modtagelsen af Sundheds- og Omsorgsudvalgets udkast til en ny ældrepolitik for 2019-2022 og vil gerne anerkende udkastet, der i vid udstrækning adresserer den mangfoldighed, som findes blandt de ældre københavnere.

Socialudvalget roser politikken for at huske de borgere, der ofte bliver glemt, gennem formuleringer som, at der skal skabes nye muligheder for "*borgere med mange forskellige livshistorier*".

Socialudvalget er optaget af, at alle Københavns borgere skal have lige adgang til pleje, sundhed og en tryk og god alderdom. Det gælder, uanset om de på et tidspunkt i deres liv er eller har været udsat eller har en funktionsnedsættelse. Derfor ser udvalget gerne en mere aktiv inklusion af de ældre borgere med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse. Udsatte borgere og borgere med funktionsnedsættelser har ret til en god alderdom og bør derfor have den samme adgang til kommunens ældretilbud som øvrige ældre. Derfor kan man med fordel eksplicit tilføje psykiske og fysiske funktionsnedsættelser og social baggrund i faktaboks nummer 2 om mangfoldighed, og under tekstens punkt 5, hvor det beskrives, at der ikke må være barrierer for den lige adgang til det rette tilbud.

Socialudvalget vil også fremhæve, at der lægges vægt på, at borgeren skal mødes af sammenhængende og koordinerede indsatser, som kommunens medarbejdere skal samarbejde om.

Ældrepolitikken bygger på mange af de samme målsætninger som Socialforvaltningens arbejde, nemlig at Københavns borgere skal støttes i at leve et værdigt og selvstændigt liv på egne præmisser, hvor man selv kan bidrage med de ressourcer, man har. Politikken danner således et godt udgangspunkt for samarbejde mellem Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om netop de målsætninger.

Socialudvalget anerkender af den grund også valget om at anskue ældreområdet mere bredt og skabe en fælles kommunal ældrepolitik. I det omfang, der måtte komme konkrete handleplaner med baggrund i ældrepolitikken, ser Socialudvalget derfor frem til at få belyst, hvilke konkrete indsatser Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil iværksætte for

Rådhuset

1599 København V.

de udsatte og sårbare ældre, der har behov for plejetilbud, boliger til ældre og for generelle sundhedstilbud.

Socialudvalget ser frem til et godt samarbejde om at sikre, at alle ældre københavnere modtager den rette hjælp til et værdigt ældrelev.

Med venlig hilsen

Mia Nyegaard
på vegne af Socialudvalget

16. B-sag: Høringssvar om Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-22 (2019-0031649)

Bilag

I. Ældrepolitik 2019-2022 - UDKAST

27

Der skal tages stilling til forslag til høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalget vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022.

Sagsfremstilling

Indstilling

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstillinger til Børne- og Ungdomsudvalget,

- at udvalget godkender forslaget til høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalget vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022

Problemstilling

Udvalget skal tage stilling til forslag til høringssvar vedr. udkast til ny ældrepolitik for Københavns Kommune 2019-22.

Løsning

Københavns Kommunes Ældrepolitik udløber med 2018 og skal fornyes. På Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde den 24. januar 2019 besluttede SOU at sende ældrepolitikken i høring.

Den nye ældrepolitik 2019-22 skal være rammesættende for Københavns Kommunes indsatser på ældreområdet de kommende år. Den bygger videre på den nuværende politik og har sit afsæt i en større inddragelsesproces. Den er bygget op om tre værdibaserede pejlemærker; frihed, tryghed og fællesskaber.

Det gennemgående tema i politikken er, at ældre i København er en mangfoldig målgruppe med mange forskellige behov, ønsker og muligheder. Derfor handler ældrepolitikken ikke kun om den hjælp, man skal kunne få i kommunen, men også om den by København skal være og de fællesskaber, der skal skabe rammerne for det gode ældreliv i København.

Det bemærkes bl.a. i udkastet, at København skal være en by, hvor generationer mødes, og at ved at bygge vuggestuer eller ungdomsboliger dør om dør med ældreboliger eller plejehjem i alle bydele skal København skabe boliger og byrum, der giver mulighed for fællesskaber på tværs af alder og mobilitet.

Det indstilles, at udvalget afgiver følgende høringssvar:

"Børne- og Ungdomsudvalget har behandlet udkast til Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-22 på sit møde den 13. marts og finder generelt, at politikken udgør en god ramme for indsatsen for Københavns ældre de kommende år.

Udvalget finder det positivt, at det fremgår, at København skal skabe rum for dialog på tværs af generationer. Udvalget vil dog pege på, at sådanne muligheder for fællesskab og dialog på tværs af generationer også skal skabes andre steder end i forhold til boformer og mødesteder tilknyttet boligerne, som det fremstår nu. Det kan derfor overvejes at fremhæve generationsdialogen i et mere generelt afsnit i politikken eller lade det fremgå af det nuværende afsnit, at det også kan være ved de ældres besøg i fx skoler, fritids- og dagtilbud."

Økonomi

Ældrepolitikken vil ikke have økonomiske konsekvenser for børne- og ungdomsområdet.

Videre proces

Der er frist for høringssvar den 15. marts 2019, hvorefter SOU forelægges sagen til 2. behandling, og den behandles derefter i Borgerrepræsentationen.

Tobias Børner Stax / Mette Seneca Kløve

4. februar 2019

Sagsnr.
2019-0005012

Dokumentnr.
2019-0005012-6

Bilag 3 Teknik- og Miljøudvalgets høringssvar til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vedr. udkast til Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022

Teknik- og Miljøudvalget har behandlet Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022 den 18. marts 2019. Teknik- og Miljøudvalget bakker op om ældrepolitikken. Teknik- og Miljøudvalget finder, at udvalgets arbejde er med til at fremme frihed, tryghed og fællesskaber for ældre borgere i København.

Teknik- og Miljøudvalget har ikke samarbejdsaftale med Ældrerådet, da der ikke er et lovkrav herom, men Teknik- og Miljøudvalget planlægger et møde med Ældrerådet i tredje kvartal af 2019.

På Teknik- og Miljøudvalgets område sætter ældrepolitikken fokus på tilgængelighed (fx bænke, skiltning, adgang til rekreative områder, let tilgængelige offentlige toiletter og byens infrastruktur generelt), ældreboliger samt velfærdsteknologi.

Nedenstående er opsummeret en række af de initiativer, indenfor udvalgets ressort, der er med til at indfri ældrepolitikken 2019-2022. Særligt mener udvalget, at ældrepolitikken under velfærdsteknologi med fordel kunne inkludere nye mobilitetsformer som fx elcykler, delebiler og generel øget adgang til kollektive transportformer:

Tilgængelighed

Tilgængelighedsområdet har fået et betragteligt løft indenfor de seneste år, hvor tilgængelighed er blevet integreret del af den daglige drift. Der føres eksempelvis tilsyn med, at både midlertidige forhindringer, som fx gravearbejder, og mere permanente, som fx cafeers udeservering, er mulige at passere trygt og sikkert for alle borgere også borgere med fx nedsat syn eller gangbesvær. I takt med at Københavns Kommunes Arkitekturpolitik, vedtaget af Borgerrepræsentationen den 18. maj 2017, implementeres, sikres bl.a. tilgængelighed for ældre i byens udvikling. Dette sker bl.a. på baggrund af, at arkitekturpolitikken indeholder principper for såkaldt universelt design, der omhandler lige adgang og oplevelser i byrummet for *alle* borgere. Derudover danner Kortlægning af tilgængelighedsbarrierer i København, vedtaget af Teknik- og Miljøudvalget den 19. juni 2017, administrationsgrundlag for eksempelvis såkaldte tilgængelighedsruter, der forbinder de mest anvendte rejsemål i København, fx stationer, kulturelle institutioner og rekreative steder. Derved understøttes Fællesskab Københavns

Kommunal udvikling

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

målsætning om, at 90 % af københavnernes oplever, at det er nemt at komme rundt i byen.

Det påpeges, at mange af de udpegede tilgængelighedsruter er sat i bero på grund af anlægsloftet.

Ældreboliger og fleksible boformer

Ældrepolitikken har fokus på nye boformer til ældre, hvilket berører Teknik- og Miljøudvalgets ressort i forhold til, at Teknik- og Miljøforvaltningen udbyder grundkapital til nybyggeri af ældreboliger og plejeboliger i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen. Som eksempel er der i Budget 2015 (BR 2. oktober 2015) (A, B, F, O og Ø) afsat 5,7 mio. kr. i grundkapital til blindeplejehjemmet Følager i Valby. Forvaltningen har desuden en såkaldt udlejningsaftale med BL (Danmarks Almene Boliger), der tilgodeser, at ældre borgere over 62 år hurtigt sikres en lejebolig, hvis de flytter ud (frigør) en større lejebolig i Københavns Kommune. Med baggrund i den stigende interesse for nye boformer for bl.a. ældre har Teknik- og Miljøudvalget desuden vedtaget Vejledning om almene bofællesskaber, jf. Teknik- og Miljøudvalget den 25. februar 2019.

Velfærdsteknologi

Ældrepolitikken har fokus på velfærdsteknologi indenfor plejeområdet. Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler inden for dette område, at ældrepolitikken inkluderer nye mobilitetsløsninger i forhold til ældre. Ældrepolitikken nævner eksempelvis ikke elcykler, delebiler, prioritering og optimering af fodgængerforbindelser, tilpasning af busnet samt anden kollektiv transport, der potentielt giver ældre borgere øget adgang og frihed til at færdes i og bruge byens rum. Smart City løsninger kan også inkluderes i ældrepolitikken, fx arbejder Copenhagen Solutions Lab i et partnerskab med Google om at reducere luftforureningen i København, hvilket kan understøtte det gode ældreliv.

Teknik- og Miljøudvalget vurderer, at der med Københavns Kommunes ældrepolitik 2019-2022 er sat en vigtig dagsorden for de kommende fire års indsats for ældre borgere i Københavns Kommune, og at Teknik- og Miljøforvaltningen indenfor eget ressort er nået langt i arbejdet med at sikre frihed, tryghed og fællesskaber for ældre borgere.

Teknik- og Miljøudvalget gør dog opmærksom på, at den fortsatte indsats og implementering af selve ældrepolitikken 2019-2022 er afhængig af kommende budgetforhandlinger samt anlægsloftet.

Med venlig hilsen
Ninna Hedeager Olsen
Teknik- og miljøborgmester

29

SUF Center for Omsorg og Rehabilitering

20. marts 2019

Sagsnr.
2018-0270985

Dokumentnr.
2018-0270985-6

Udkast til hørings svar vedr. Kbh. Kommunes Ældrepolitik

Østerbro Lokaludvalg mener, der er mange gode visioner og hensigter i den nye ældrepolitik, ligesom der var i den tidligere udgave. Lokaludvalget savner dog dels, at man bliver lidt mere konkret på, hvordan kommunen arbejder på at nå målene og dels, at der også i slutningen af en politikperiode samles op på, hvordan det gik med at indfri visionerne.

Lokaludvalget tilslutter sig, at frivillige fællesskaber er vigtige for sundhed og livskvalitet, også for de ældre. Faktisk mener vi det er så vigtigt at det bør have en mere fremtrædende plads i ældrepolitikken. Det kan man eksempelvis gøre ved at nævne punktet som det første og ikke lade det komme sidst i rækken som et er tilfældet i politikudkastet.

I tråd hermed vil vi anbefale et større fokus på forebyggelse og gøre noget ud af at beskrive visionerne for dette område, FØR politikken når til pleje og behandling.

Derfor mener vi også at seniorbofællesskaber er en rigtig god idé. Lad København få flere seniorbofællesskaber, hvor de ældre kan dyrke og opbygge sociale fællesskaber der hvor de bor. Vi bringer en idé videre fra vores borgermøde om at indføre et krav om, at for hvert nyt byggeri, skal man have en hel opgang for seniorer, hvor man kan dyrke fællesskabet.

Lokaludvalget har gennem Østerbro Elektroniske Borgerpanel spurgt bydelens borgere om temaerne i ældrepolitikken. Respondenterne blev bedt om at liste de ni politikområder i prioriteret rækkefølge. Borgernes top tre var: 1. Forskellige og fleksible boligformer; 2. Psykisk sundhed og den opsøgende indsats og 3. Understøttelse af frivillige fællesskaber. Østerbro Lokaludvalg er dermed helt enig i de prioriteringer, som de godt 1.000 respondenter gav udtryk for.

Tilbud, services og indsatser

Det er lokaludvalgets opfattelse at hjælpen til de ældre, i hjemmene og på plejehjemmene, ikke er god nok. Vi ærgrer os over, at færre penge til ældreplejen – alt andet lige – betyder en ringere service.

Sekretariatet for Østerbro
Lokaludvalg

Jagtvej 169A
2100 København Ø

EAN nummer
5798009800275

Væsentlig for sundhedstilstanden generelt er tandsundhed. Et forslag blev fremført på lokaludvalgets borgermøde om at Københavns Kommune går forrest her og tilbyder offentlig finansiering af tandpleje som et forsøg og samtidig arbejder for en vedtagelse af samme i folketinget. Det forslag tilslutter Lokaludvalget sig og vil hermed gerne viderebringe.

De gode intentioner om tilgængelighed, som blev fremført i anledning af handicapåret, ser vi desværre ikke fuldført endnu. Østerbro Lokaludvalg har i vores spørgeskemaundersøgelse i borgerpanelet fået mange tilbageldinger på, hvor i byens rum, det er vanskeligt at bevæge sig rundt som ældre. Dette input fremgår af bilag (rapport fra borgerpanelsundersøgelse om ældrepolitikken), og opfordrer til at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen videreformidler det til Teknik- og Miljøforvaltningen. Der ønskes desuden fokus på hensyn til de ældre i planlægningen af den kollektive trafik.

Vi hører både gode og mindre gode erfaringer i forhold til visionen om bedre sammenhængende forløb. Igen vil det være en hjælp, hvis der var flere medarbejderressourcer til at hjælpe den syge i gang igen derhjemme. Eksempelvis at følge den ældre hjem at tilbyde opfølgende besøg.

Endelig vil vi fremføre den bekymring at kommunens affaldssorteringssystem kan være en udfordring for ældre mennesker i etageejendomme.

Fra vores undersøgelse i Østerbro Borgerpanel med 1.036 respondenter har vi desuden gjort os følgende observationer:

- *Kommunikation kommune/borger:* Blot 17% af respondenterne, der selv havde haft eller har været pårørende til ældre med plejebehov, fandt kommunikationen med Kommunen tilfredsstillende i meget høj eller høj grad. Der er således behov for en grundlæggende forbedring af kommunikationen imellem kommunen og ældre med plejebehov, som ikke kan klares med pjecer eller lignende, men må indeholde helt nye arbejdsmetoder.
- *Sammenhængende sundhedsindsats:* 425 af respondenterne i borgerundersøgelsen havde oplevet et længerevarende sygdomsforløb selv eller som pårørende, og næsten 600 havde som prioritet 1 angivet "at man ved længere sygdomsforløb oplever en sammenhængende indsats mellem læge, hospital og..." . Blandt de sygdomsramte er der således et udtalt behov for bedre koordinering imellem de forskellige aktører på sundhedsområdet, evt. i form af en gennemgående

kontaktperson som "rydder vejen".

- *Flere valgmuligheder og fleksibilitet i kommunens tilbud:* Over 650 af respondenterne i borgerundersøgelsen, 63%, havde dette punkt som prioritet 1,2 eller 3. Flere forskellige aktører og indgående information derom er således et udtalt borgerønske.

Med venlig hilsen

Allan Marouf
Formand

- Bilag A: Referat fra borgermøde den 25. februar 2019 om 'Det gode Ældreliv på Østerbro'
- Bilag B: Rapport fra undersøgelse i Østerbro Borgerpanel om ældrepolitikke

27. Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022 - Kultur- og Fritidsudvalgets hørings svar (2019-0029514)

Bilag

Bilag I: Høringsudkast. Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022

30

Kultur- og Fritidsudvalget skal tage stilling til hørings svar på Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022.

Sagsfremstilling

Indstilling

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget godkender denne indstilling som udvalgets hørings svar på Ældrepolitikken 2019-2022.

Problemstilling

Sundheds- og Omsorgsudvalget har fremsendt udkast til Københavns Kommunes nye Ældrepolitik (se bilag I) til høring i alle fagudvalg. Høringen blev godkendt på møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget den 24. januar 2019, og parallelt med høringen i alle fagudvalg ligger Ældrepolitikken til offentlig høring på blivhoert.kk.dk.

Løsning

Københavns Kommunes Ældrepolitik sætter fokus på veje til det gode ældre liv i København. Blandt andet understreges vigtigheden af at have fokus på indsatser for både ressourcestærke ældre og dem, der skal have en ekstra hånd.

I det gode ældre liv kan kultur- og fritidslivet spille en væsentlig rolle, om end dette fremgår så tydeligt i Ældrepolitikken.

Kultur- og Fritidsforvaltningen foreslår derfor, at følgende bemærkninger indarbejdes i Ældrepolitikken:

- Ældrepolitikken fokuserer på frivillige fællesskaber og aktivt medborgerskab. I den forbindelse kan de mange folkeoplysende foreninger og aftenskolerne i byen spille en central rolle som arena for ældres samvær, bevægelse og motion. Kultur- og Fritidsforvaltningen foreslår, at samspillet mellem kommunale tilbud til ældre og det frivillige foreningsliv styrkes ved f.eks. at understøtte foreningerne i at etablere flere motions- og bevægelsestilbud for ældre. Dette gælder både de stærke ældreforeninger, der allerede findes i byen, og som med fordel kan udbrede deres palette af aktivitetstilbud, og andre foreninger, der kan udvide deres målgruppe til også at omfatte ældre borgere.
- Et tættere og mere koordineret samarbejde mellem de kommunale instanser og de frivillige foreninger kan sikre en trykvej fra eksempelvis genoptræningsforløb til et fast motionstilbud efter endt forløb. Hvis foreningernes fællesskaber står klar til at tage over, når det kommunale tilbud slutter, er der større chance for, at den ældre fastholdes i en sund og aktiv hverdag.
- I Ældrepolitikken nævnes flere forebyggende tiltag mod ensomhed og tristhed. Foreninger, biblioteker, kulturhuse og andre fællesskaber i byen kan også danne ramme for, at ressourcestærke ældre bliver frivillige. At skabe stærkere koblinger til kultur- og fritidslivets muligheder for at være frivillig kan give mening og indhold til de ældre, der har ressourcer og lyst til at yde en ekstra indsats.
- I Ældrepolitikken er det nævnt, at byen skal indrettes så alle – uanset alder, mobilitet og orienteringsevne – skal kunne bruge de rekreative områder, herunder svømmehaller og biblioteker. Kultur- og Fritidsforvaltningen bakker op om dette, men påpeger, at det bør tydeliggøres, hvem der har ansvaret for, at dette sker.
- Under temaet trykvej er der sat fokus på "sammenhængende forløb", hvilket stiller større krav til samarbejde mellem kommunens medarbejdere og med aktører uden for kommunen. Dette indsatsområde ligger helt på linje med regeringens udspil om "sammenhængsreformen" fra april 2018. Kultur- og Fritidsforvaltningen vil gerne bakke op om at holde fokus på det sammenhængende forløb for borgerne. I kommunen er sammenhængende forløb for ældre borgere en særlig udfordring, da ældre borgere ofte modtager flere forskellige ydelser, som går på tværs af forvaltninger og myndigheder. Den helhedsorienterede vejledning og støtte til ældre stiller derfor høje krav til it-understøttet samarbejde på tværs. Et eksempel på en særligt sårbar situation er overgangen fra eget hjem til plejebolig, hvor kommunens forvaltninger i særlig grad skal være opmærksomme på at tilbyde en helhedsorienteret støtte til ældre.

Flere af Kultur- og Fritidsforvaltningens enheder, fx borgerservice, Tillæg 65+ og Cph Volunteers er vigtige samarbejdspartnere i tilrettelæggelsen af sammenhængende forløb for ældre.

Kultur- og Fritidsforvaltningen bakker op om visionerne i Ældrepolitikken, men påpeger, at der, såfremt politikken skal følges op af konkrete indsatser, vil skulle prioriteres særskilte midler hertil eksempelvis i budgetforhandlingerne.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Kultur- og Fritidsudvalgets høringssvar fremsendes til Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Mette Touborg

/Thomas Bach

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 27. februar 2019:

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte indstillingen.

Det undersøges om der er grundlag for et dialogmøde mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget.

**Bilag 1. Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets høringssvar
vedr. Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-22**

19. marts 2019

Sagsnr.
2019-0035542

Dokumentnr.
2019-0035542-3

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen besluttede på sit møde den 24. januar 2019 at sende forslag til Ældrepolitik for 2019-22 i intern høring i kommunens fagudvalg.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har den 18. marts 2019 fået fremlagt Københavns Kommunes Ældrepolitik.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget støtter op om udkastet til Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-22, og foreslår følgende tilføjelser:

1. At Ældrepolitikken tager højde for, at Københavns Kommune vil arbejde for, at seniorer skal sikres adgang til arbejdsmarkedet også efter pensionsalderen
2. At der i Ældrepolitikken eksplicit står, at Københavns Kommune vil arbejde for integrationen af ældre borgere med ikke-vestlig baggrund.

Ovenstående kan evt. indarbejdes i afsnit 8 ”mod på livet – sammen med andre”.

På vegne af udvalget

Med venlig hilsen
Cecilia Lonning-Skovgaard

32

Sundheds- og Omsorgsudvalget

Københavns Ældreråd

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
20491868

Email
aeldreraadet@suf.kk.dk

Hjemmeside
www.aeldreraadet.kk.dk

Den 27. februar 2019

Høringssvar vedrørende Københavns Kommunes Ældrepolitik 2019-2022

Københavns Ældreråd takker for høringen af 28. januar 2019 vedrørende Københavns Kommunes nye ældrepolitik for 2019-2022.

I rådet vil vi også gerne takke for den gode og inddragende proces med borgermøder. Vi er glade for at se en ældrepolitik, der er udarbejdet i fællesskab med borgerne, og derfor også afspejler mange ældre københavnernes ønsker og holdninger.

Vi finder det positivt, at politikken tager udgangspunkt i, at menneskers behov er forskellige, og at alle har forskellige forudsætninger og ressourcer. Ligeledes støtter vi politikken fokus på, at medarbejdernes opgave er at understøtte den enkelte ældres liv og behov, da det også stemmer overens med vores holdning om, at man altid skal se det hele menneske. Dette kommer også til udtryk ved politikken fokus på ligestilling af fysisk og psykisk sygdom.

I Ældrerådet mener vi, at den nye ældrepolitik er et godt arbejdsgrundlag for Københavns Kommune, idet vi har følgende bemærkninger til politikken:

Frihed

Frihed er ikke en entydig størrelse, men frihed er muligheden for at leve det liv, der er meningsfuldt for den enkelte. For nogle borgere er frihed derfor også at kunne transportere sig trygt rundt i byen. Det er vores opfattelse i Ældrerådet, at det generelt skal være lettere at komme rundt i byen, også for dem der er afhængige af et hjælpemiddel. For tilgængelighed er en forudsætning for at kunne leve det liv, man ønsker – en oplevelse af frihed.

Vi foreslår derfor, at der under afsnittet 'Frihed' tilføjes et afsnit om tilgængelighed, som belyser, hvordan man vil arbejde for bedre offentlig transport, sådan at ældre længst muligt kan benytte den kollektive trafik. Derudover bør afsnittet også belyse ældres mulighed for at blive visiteret til flextrafik kørsel.

For Ældrerådet er der en sammenhæng mellem brug af ældrepolitikken og fx brugerundersøgelserne. Politikken bliver mere realiserbar ved at der udarbejdes handleplaner m.v. blandt andet på baggrund af brugerundersøgelser, som på den måde kan være med til at øge oplevelsen af politikken værdi om frihed.

Tryghed

Tryghed handler ligesom frihed om mange forskellige aspekter. På baggrund af resultaterne fra brugerundersøgelserne 2018 vil vi i rådet fremhæve, at tryghed blandt andet handler om, at man som borger oplever sig informeret. Det kan fx handle om at vide, hvornår og hvorfor

man flyttes fra et hospital til et midlertidigt døgnophold, at vide, hvilken medicin man dagligt får doceret, eller vide, hvem der kommer i ens hjem og hvornår.

Et højt informationsniveau er ikke blot med til at skabe tryghed, men er også en forudsætning for selvbestemmelse og medinddragelse.

Fællesskaber

At deltage i fællesskaber skaber mening for mange borgere, og når ensomhed opleves som et alvorligt problem for mange kan deltagelse i frivillige fællesskaber og aktiviteter have stor betydning.

I forhold til brugerundersøgelserne 2018 viste resultaterne, at flere ældre ikke følte sig inddraget nok i aktiviteterne, og Ældrerådet skal derfor foreslå, at man som understøttelse af politikken søger at skabe større diversitet i § 79-klubberne og arbejder med, hvad der skal være mere af, og om nogle aktiviteter bør ændres.

Ældrerådet står naturligvis til rådighed for yderligere drøftelse af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Kirsten Nissen
Fmd. Ældrerådet

Lise Helweg
Fmd. Ældrerådets Omsorgsudvalg

Københavns Ældreråd

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
20491868

Email
aeldreraadet@suf.kk.dk

Hjemmeside
www.aeldreraadet.kk.dk

Den 27. februar 2019

Udenfor de tre temaer:

Faktaboks

De kommende år forventes en markant vækst i antallet af ældre københavnere. Over de kommende år vil antallet af ældre i København stige med mere end 30 %. Det stiller krav til Københavns Kommune om at sikre støtte, tilbud og boliger til den voksende gruppe.

Frihed

- Til at leve det liv, som man ønsker

Veje vi skal gå – 1: Hjælp til at kunne selv i hverdagen

Caseboks – "Do it or loose it"

For Per på 93 år er det vigtigt at få hjælp til selv at kunne klare huslige gøremål i sin plejebolig. Ved at kunne mest muligt selv, som at rede sin seng eller dække et kaffebord til sine gæster, så bevarer Per sin frihed - og det giver livskvalitet.

Veje vi skal gå - 2: Valgfrihed for den enkelte

Faktaboks

Forskellighed forsvinder ikke med alderen – og i København er mangfoldigheden blandt ældre endnu større end i andre kommuner. Det gælder både ift. samlivsformer, indkomster, kulturer og kroniske sygdomme – også for de ældre borgere. Det stiller krav til fleksibiliteten i Københavns tilbud og ældrepleje.

Veje vi skal gå - 3: København for alle

Caseboks – en by for alle

Jens på 78 år har altid holdt af at bruge mulighederne i København. Turene uden for hjemmet går ofte forbi aktivitetscentret. I takt med at årene går, kigger Jens mere efter steder at hvile sig, offentlige toiletter og offentlig transport, hvor han kan få sin rollator med sig. Hvis der en dag bliver for langt til busstoppestedet eller bænken, så vil det vanskeliggøre Jens' mulighed for at være en del af fællesskabet i byen.

Faktaboks

Flere og flere er ved godt helbred i længere tid, og det har medført en større selvhjulpethed og mere frihed blandt ældre. Dog oplever flere også et større behov for støtte og pleje.

Tryghed

- når der er behov for støtte i hverdagen

Veje vi skal gå – 4: Sammenhængende forløb

[Her kan udarbejdes en case]

Veje vi skal gå – 5: Specialiserede og kvalificerede indsatser

[Her kan udarbejdes en case]

Veje vi skal gå – 6: Livet som pårørende

Caseboks

Solvejs mand er ramt af Alzheimers. I ti år har Solvej klaret de praktiske opgaver, der kan følge med i rollen, som pårørende til en person med kronisk sygdom, samtidig med at hun har været en støtte for sin mand og resten af familien. Det kan være en slidsom opgave – både fysisk og psykisk. Som pårørende er det vigtigt, at man passer på sig selv, så man ikke selv bliver syg. Pårørende kan udover at få støtte til plejen af deres nære, også få støtte til at mestre hverdagen som pårørende. For Solvej har hjælpen betydet, at hun er blevet bedre til at passe på sig selv, og dermed kan være den støtte for sin mand, som hun ønsker.

Fællesskaber

- For alle

Veje vi skal gå – 7: Brug for alle!

Caseboks

Søren på 67 år oplever et overskud i hverdagen efter et endt arbejdsliv, som han bruger til at bidrage aktivt, hvor han kan. Søren er derfor frivillig i den lokale gymnastikforening, hvor han er med til at skabe tilbud for både store og små københavnere. Det skal være nemmere at bidrage som frivillig i København for de, som kan og vil.

Veje vi skal gå – 8: Mod på livet – sammen med andre

Caseboks

Karsten på 74 år kommer dagligt på ældreklubben efter sin kones død. Her oplever Karsten, at man engagerer sig i hinanden. Hvis han engang imellem ikke kommer i et par dage, så kommer en af de andre ofte forbi eller ringer til Karsten, for at høre om alt er ok.

Københavns Kommune skal arbejde for at hindre ensomhed blandt ældre ved at sikre et bredt udvalg af aktiviteter både på tværs af alder, interesser og evner.

Veje vi skal gå – 9: Boforner og fællesskaber på tværs

Faktaboks

I København lever der flere enlige på tværs af alle alderskategorier. I gruppen af 65-69-årige lever halvdelen alene, hvilket er ca. dobbelt så mange som på landsplan.